

Redakcja Tel. 183.28, 102.28 Adm.
distrakcja Tel. 182.28, 101.28
(dawniej Karta) Nr. 2
Redaktor i jego zastępca przyjmują
od pisarzy i do 5 p. po południu.
WARUNKI PRZESYŁKI:
Pracownicy redakcji nie odpowiadają za
nieumiejętność w przesłaniu listów
i za 10 gr. Odmowa do druku 40 gr.
Od dnia 1 stycznia 1934 r. Prace
zamiejscowe i przesyłki pocztowe
koszt 2 zł. 50 gr. plus 7 zł. 50 gr.
(przy zapłacie ugoty).
Pracownicy zagraniczni 4 zł. 50 gr.
Artykuły nadesłane bez oznaczenia
honorarium uważane są za bezpłatne.
Rokopisy nadesłane w trybie jak i od-
rzuconych redakcja nie zwraca.

Rok X. Nr. 85.

Łódź, środa 28 marca 1934 r.

CENY OGŁOSZEŃ.

Przed tekstem t. j. 1-sza strona 40 gr.
za w. m-m i tam st. 5 tam. w tekście
40 gr. zaokrąglone 20 gr. zaokrąglone 15 gr.
strona 10 tamów, drobne 12 gr. za w.
ca, dla poszukujących pracy 10 gr.
najmniejsze ogłoszenie 120 gr. dla
bezrobot. i st. Ogłoszenia dwukolorowe
o 50 proc. drożej; ogłoszenia zagrań-
ne i trójkolorowe o 100 proc. drożej.
Ogłoszenia adwokatów ryczałtem 25 zł.
Ceny ogłoszeń niedzielnych są o
25 procent droższe.
Za termin druku i treść ogłoszeń
administracja nie odpowiada. P. K. O.
Nr. 6800.

Katastrofa automobilowa w Bydgoszczy. Zderzenie samochodów w wąskiej uliczce. Lekarz uległ ciężkim obrażeniom ciała.

Bydgoszcz, 28 marca. Wczoraj wy-
darzyła się w Bydgoszczy straszna ka-
tastrofa samochodowa u zbiegu ulic
Gimnazjalnej i Krasieńskiego.
Ulica Krasieńskiego jechał samochód
Nr. 44550 należący do dr. Wieckiego
zam. przy ul. Dworcowej 47, w stronę
ul. Gdańskiej. Auto prowadził szofer
Stanisław Gil.
Na rogu ul. Gimnazjalnej ukazało się
w tym samym czasie jadące z dużą
szybkością

auto starostwa Nr. 12444,
prowadzone przez szofera Jana Pan-
czyńskiego. Obydwa auta znalazły się
w sytuacji bez wyjścia. Zarówno, spo-
wodu znacznej szybkości, z jaką jecha-
ły, jak i spowodu małej przestrzeni, któ-
ra nie pozwoliła im się wyminąć.
Samochody wpadły na siebie i mo-
mentalnie zczepiły się ze sobą, łamiąc
karoserię, osie i tłukąc szyby.
Nadomiar złego auto dr. Wieckiego
po zderzeniu odskoczyło w bok i wpa-

dło na gazową latarnię, łamiąc ją.
Dr. Wiecki uległ poważnym obraże-
niom. Taksówką odwieziono go do do-
mu. Wezwany do ranionego dr. Dziel-
bowski poinformował nas telefonicznie
o stanie zdrowia swego kolegi. Dr.
Wiecki odniósł rany klatki piersiowej,
złamanie kilku żeber,
oraz uległ silnemu ogólnemu wstrząso-
wi.
Autą zostały zupełnie zdemolowa-
ne. Boki i wierzchy karosy pogięte i po-
dzurawione. Koła połamane, osie po-
głębione, zderzaki połamane, szyby potłu-
czone. Podobnie wygląda auto staro-
stwa.
Wprost cudem wyszli cało z kata-
strofy obydwaj szoferzy.

J. Em. Ks. Prymas Hlond u Ojca Św. Życzliwość Papieża dla Polski.

(Miasto Watykańskie), 28 marca.
Ojciec św. przyjął na posłuchaniu pry-
watnym J. Em. ks. kardynała Prymasa
Augusta Hlonda. Przyjęcie to naceho-
wane było
niezwykłą serdecznością.
Pius XI wyraził szczerą radość spo-
vodu spotkania Prymasa Polski w nie-
zmiennie pięknych okolicznościach,
mianowicie z okazji kanonizacji bł. J.
Bosko, Ojciec św. zaznaczył
swą niezmienną życzliwość wobec Pol-
ski i błogosławił jej episkopatowi, du-
chowieństwu, wiernym i całemu narodo-
wi.

Ks. kardynał Hlond zamieszkał, jak
zwykle, w salezjańskim hospicjum N.
Serca Jezusowego, założonym w
swoim czasie przez bł. J. Bosko,
gdzie również zamieszkał inni biskupi
salezjańscy, przybyli z całego świata
na uroczystości kanonizacyjne.
(Miasto Watykańskie), 28 marca.
Wczoraj w Sali Konsystorza w Waty-
kanie Ojciec św. odprawił Mszę św. i
rozdzielił Komunię między członków
swego dworu cywilnego, wypełniając
w ten sposób nakaz spowiedzi i
komunii wielkanocnej.

ŚWIĘTA WIELKANOCNE W ROSJI bez dzwonów cerkiewnych.

Ryga, 28 marca. Z Moskwy dono-
szą, że władze komunalne wszystkich
miast sowieckich
zakazały bicia w dzwony
cerkiewne w czasie Świąt Wielkanoc-
nych. Kolonja zagraniczna w Moskwie

obchodzić będzie Święta Wielkanocne
w kościołach poszczególnych wyznań,
które jednak przeznaczone są wyłącznie
dla cudzoziemców i do których ludność
miejscowa nie będzie miała dostępu.

Manewry żydowskie w Polsce zostały zakazane przez władze.

Warszawa, 28 marca. Prasa donosi
ta niedawno o tem, że w okolicy Za-
leszczyk w sierpniu r. b. mają się od-
być manewry wojskowej organizacji
młodzieży sjonistyczno-rewizjonistycz-
nej „Brith Trumpeldor”.
Jak się dowiadujemy, ministerstwo

spraw wewnętrznych
zabroniło
urządzania tych manewrów, a to ze
względu na możliwość zakłócenia
przez te ćwiczenia spokoju i bezpie-
czeństwa publicznego.

Po ciężkiej chorobie Poincaré wrócił do zdrowia

Paryż, 28 marca. (Tel. wł.) B. pre-
zydent republiki Poincaré odbywa obec-
nie w towarzystwie żony podróż po
Riwierze. Długa rekonwalescencja po
ciężkiej chorobie lat ostatnich może już
być

uważana za zakończoną.
Poincaré czuje się dobrze i zdaniem le-
karzy mimo podeszłego wieku, gdyż li-
czy 74 lata, nie stoi na przeszkodzie
jego powrotowi do czynnego życia po-
litycznego.

Katastrofa we Francji.

Wzrostła deszczowa powódź spowodowała obniżenie się góry w Pont de Beauvoisin (Francja) wskutek czego kilka domów zostało doszczętnie zdemolowanych.

Katastrofa budowlana w Warszawie.

Jak wczoraj donieśliśmy, wydarzyła się na terenie Dworca Głównego w War-
szawie groźna katastrofa budowlana. Podczas prac przy rozbiórce dawnego
dworca dojazdowego od Al. Jerozolimskich runęła część ściany od strony to-
rów kolejowych. Ofiarą katastrofy padło 6 osób, w tym jest jedna zabita. Na
zdjęciu: — strażacy odkopują spod gruzów ofiary katastrofy.

Japoński Biały Beks PERFUMY, PUDER, WODA KWIATOWA, MYDŁO *J. Szach* WARSZAWA

Przedwojenne miljarady przepadły. Francja skreśliła długie rosyjskie! Olbrzymie wrzenie wśród drobnych rentjerów.

Paryż, 28 marca. Wielkie porusze-
nie wśród francuskich właścicieli rosyj-
skich pożyczek przedwojennych wywo-
łała wiadomość, że nowo zawarty mię-
dzy Francją, a Rosją sowiecką traktat
handlowy zawiera
całkowite zrzeczenie się
francuskich wierzytelności przedwo-
jennych wobec Rosji sowieckiej.
W związku z tem w wielu miastach
odbyły się posiedzenia związków po-
siadaczy rosyjskich pożyczek, które
niejednokrotnie miały przebieg niezwy-
kle burzliwy. Uczni mówcy w namiet-
nych słowach potępili politykę rządu,
który tak lekkomyślnie poświęcił ży-
wotne interesy wierzycieli francuskich.
Wczoraj nadeszła pod adresem
premiera Doumergue'a zbiorowa inter-
pelacja związków posiadaczy rosyjskich
pożyczek przedwojennych, domagają-
ca się od rządu natychmiastowego
wypłacenia odszkodowania
wzmacnianą za zrzeczenie się pretensyj
do wierzytelności rosyjskich.

W kołach politycznych sądzą, że ciężkie konflikty wewnętrzno-politycz-
sprawa pożyczek rosyjskich może wy- nie i postawić gabinet Doumergue'a w
wołać już w najbliższej przyszłości bardzo trudnej sytuacji.

Agitacja komunistyczna wśród artylerzystów. Sensacyjny proces w Sosnowcu.

Sosnowiec, 28 marca. Dziś, t. j. w
środe w Sądzie Okręgowym w Sosnow-
cu rozpoczyna się sensacyjny proces
komunistyczny, przeciwko dwóm mies-
kańcom Sosnowca Mordec Grankowi-
czowi i Moszkowi Dawidowi Burszty-
nowi.
Akt oskarżenia zarzuca obydwom
przygotowanie na większą skalę planów
propagandy komunistycznej
wśród wojska,
a przedewszystkiem w 23 p. a. 1. w Be-

dzinie. Obydwaj oskarżeni pozostawali
w kontakcie z zagranicznymi komuni-
stami, finansującymi akcje oraz skoń-
czyli specjalny kurs działaczy wywro-
towych.
Na rozprawę powołano licznych
świadków, przeważnie spośród mnie-
szości narodowych i to
prawie z całej Polski.
Oskarżonych, którzy przebywają w
więzieniu sosnowieckim, bronią naj-
lepsi adwokaci. Rozprawa ta, ze względu
na swój charakter, budzi olbrzymie za-
interesowanie, zwłaszcza wśród sfer
politycznych.

Popierajcie Czerwony Krzyż.

NAJNOWSZE WAGONY tramwajowe.

W Anglii uruchomiono
nowy rodzaj wagonów
tramwajowych dla komu-
nikacji letniej, których
kształt przypomina dużą
łódź. Brak dachu po-
zwala pasażerom obser-
wować życie uliczne.

Dolar 5.27

Prywatnie dolar papierowy w żąda-
niu 5.28, w placeniu 5.27; dolar złoty
w żądaniu 9.02, w placeniu 9; funt an-
gielski w żądaniu 27.10, w placeniu 27;
rubel złoty w żądaniu 4.70, w placeniu
4.65; marka w żądaniu 2.10, w place-
niu 2.09 i pół; za 100 franków fran-
cuskich w żądaniu 35, w placeniu 34.90
Bank Polski w godzinach ramnych
kupował dolary po 5.26.

Najmilsze zakończenie wieczoru tylko w Varieté — Dancingu „TABARIN”
 DOBOROWA ORKIESTRA! „Tanio, wesoło i swobodnie” — ta nasza dewiza
 Codziennie od 5—8 w. „FIVE” — kabaret — dancing — gabinety
 kones. 80 gr. od godz. 10 w. z obsługą

Komunikacja lotnicza w święta.

Wznowienie ruchu w poniedziałek.

Warszawa, 28 marca. W okresie świąt Wielkanocnych komunikacja na polskich liniach lotniczych odbywać się będzie normalnie z wyjątkiem niedziel, w którym to dniu ruch będzie wstrzymany.

W Wielką Sobotę odleci z Warszawy normalnie samoloty do Gdańska

(Gdyni) o godzinie 13.30, do Katowic o godzinie 15.00, do Krakowa o godzinie 8.50 i do Lwowa o godzinie 8.00. W drugi dzień świąt (poniedziałek) odleci z Warszawy normalnie samoloty do Poznania o 14.50, do Krakowa o godzinie 8.50, do Lwowa o 8.00.

Trup na pryczy więziennej.

Śmiertelny sen awanturnika.

Grudziądz, 28 marca. — Znany był na bruku grudziądzkim notoryczny awanturnik i pijak Stanisław Chabowski. Popularność jego zyskiwała specjalnie z tego powodu, że jako bezrobotny potrafił wyłudzać pieniądze, które następnie zamiast do domu, nosił do szynków.

Młody jeszcze, bo 33-letni Chabowski wyszedł, jak zwykle, rano z domu i walał się po mieście. Popołudniu spotkał swoich kompanów, z którymi wspólnie w jednej z bram przy ul. Pańskiej wypili. Kiedy wódka już zaczęła działać na mózgi godnego siebie towarzysza, wówczas rzekomo Chabowski wyjął nóż, którym zaczął drażnić jednego z kompanów, niejakiego Chomse. Jak zresztą było do przewidzenia, wynikła na tem tła wpiw kłótnia, a potem bójka, w trakcie której Chomsa uderzył Chabowskiego

go w brzuch. Inny towarzysz nazwiskiem Majewski chciał ich pogodzić, co mu się jednak nie udało.

Przechodzący w tej chwili patrol policyjny zabrał całą trójkę do komisariatu, poczem wszystkich trzech ułokowano w areszcie śledczym, każdego w oddzielnej celi.

Chabowski, któremu prawdopodobnie wskutek upadku na ziemię sączyła się krew z głowy, położył się na pryczę i zdawało się, że spokojnie zasnął.

Jakież jednak było zdziwienie dyżurnego P. P., gdy po godzinie zastał już tylko zwłoki. Po dokonaniu oględzin przewieziono trupa do kostnicy szpitala miejskiego, gdzie dokonano sekcji zwłok.

Dwóch towarzyszy jego przytrzymał do dyspozycji władz śledczych.

Strajk 2-ch tysięcy szewców w Wilnie.

Wilno, 28 marca. Wczoraj zastrajkowało w Wilnie około 2 tysięcy szewców chałupników, wykonywujących dla magazynów obuwie t. zw. towar hurtowy. 15 b. m. do strajku tego przylączyło się około 220 szewców — chałupników, speców od roboty lepiej płatnej — obstarunkowi.

Strajk trwa. Po Wilnie krąży szwabskie „oddziały kontrolne”. I sprawdzają w dzień i w nocy — czy wszyscy szewcy-chałupnicy, to jest pracujący bez sztydów dla sklepów, trwają w dobrowolnej głodówce. Z tamistrajkami, których jest około 10—15 proc., załatwia się grzecznie, lecz stanowczo i nieodwołalnie. Od każdej pary, będącej

na warsztacie, zabiera się jeden bucik. Odebrano już w ten sposób przeszło 200 bucików. Będą one zwrócone po zakończeniu strajku.

Świąteczne talony żywnościowe rozdawać będzie policja państwowa.

Łódź, 28 marca. — Zaledwie kilka dni dzieli nas od Świąt Wielkanocnych. Rokrocznie w okresie tym ze specjalnych dotacji Prezesa Rady Ministrów policja rozdaje najbiedniejszym i bez-

Zdarzenia i wypadki ubiegłej doby.

(—) Spowodu zapowiedzianej dymisji prezydenta Banku Rzeszy Schachta, który nie chce finansować robot Hitlera, zaczęły spadać niemieckie papiery.

(—) Policja francuska aresztowała 4-ch fałszerzy dokumentów, którzy trudnili się podrabianiem paszportów. Są to dwaj obywatele rumuńscy oraz obywatele polscy Hersz Pynas i Samuel Bursztajn. Ten ostatni był już kilka razy wydany z Francji.

(—) W Cannes wybuchła w łóżu masońskiej „Wielkiego Wschodu” bomba, która częściowo zniszczyła gmach.

(—) Posel czeskosłowacki w Warszawie Girs złożył raport min. Benesowi o skutkach represji czeskich w opinii polskiej.

(—) Zarząd i Rada Miejska Kielc została rozwiązana.

(—) Miasto Końskie znajduje się w przededniu sensacyjnej licytacji, bo licytacji miejscowego więzienia. Mianowicie „szary dom” jest prywatną własnością rodziny Blumów, wydzierżawiony przez władze państwowe. Ponieważ na budynku tym ciąży wielkie długie hipoteczne wierzytelności J. Orzyn doprowadził do tej licytacji w swoim rodzaju licytacji.

(—) Ministerstwo skarbu ma zatwierdzić w najbliższych dniach statut organizacyjny Towarzystwa Kredytowego m. Łodzi. Statut ten przewiduje zmianę systemu wyboru władz Towarzystwa przez wprowadzenie Instancji pośredniej tak zwanej rady reprezentantów Rady t. składałaby się z 90 członków, wybieranych w 3 kurjach, w każdej po 30. W skład pierwszej kurji wchodziłoby posiadaczy nieruchomości obciążonych pożyczką powyżej 300.000 zł., w skład drugiej kurji — obciążonych pożyczką powyżej 100.000 zł., w skład trzeciej poniżej 100.000 zł.

W wypadku zatwierdzenia statutu organizacyjnego zostałoby zwolnione walne zgromadzenie na celów wyboru reprezentantów, a następnie zgromadzenie rady reprezentantów dla wyboru dyrektora i komitetu nadzorczego.

Okres kadencji rady reprezentantów trwałby 3 lata, zaś system kadencji dyrektora i komitetu pozostałby bez zmian.

(—) Wczoraj w wydziale handlowym sądu okręgowego w Łodzi odbyło się zebranie wierzycieli Sp. Akc. przemysłu bawełnianego S. Rosenblat. Na zebraniu tem wierzyciele zaakceptowali ostateczne warunki układu, na podstawie którego Sp. Akc. Rosenblat zobowiązuje się zapłacić swym wierzycielom 15 proc. ich należności w terminie 27-miesięcznym.

(—) Firma Elitona zakupiła w Sowietach 2.500 bel bawełny, wartości 200.000 dolarów, która zostanie wysłana z Noworosijska do Gdyni.

PIĄTA SERJA NI GROD za uważne czytanie!

Słowo z umyślnym błędem (cyfra) na 4 stronie wyciąć i zachować.
Co tydzień 11 nagród!

Śmierć w kantorze. Uratowane ofiary pożaru fabryki utrzymają się prawdopodobnie przy życiu.

Łódź, 28 marca. Dzisiaj rano na pogorzelsku przy ulicy Południowej 19 rozpoczęły zostały prace nad usuwaniem gruzów. Roboty te prowadzone przez oddział złożony z 50 ludzi mają na celu wydobyć z rumowiska spalanej fabryki szczątków zaginionych robotników i buchaltera spalanej fabryki Joskowicza-Lajbowicza.

Prace nad usuwaniem gruzów prowadzone są pod kierunkiem jednego z inżynierów.

Wczoraj na miejscu lansowano pogłoskę jakoby w płomieniach zginęły nie trzy,

lecz cztery osoby. Czwartą z ofiar miał być rzekomo jakiś mężczyzna — robotnik.

Zapytane przez nas w tej sprawie władze bezpieczeństwa, które przeprowadziły dokładne obliczenie osób znajdujących się w fabryce stwierdziły, że poza trzema spalonymi osobami

nikt więcej życia w pożarze nie stracił.

Prace komisji, która badała przyczynę wybuchu ognia zakończone zostały wczoraj popołudniem.

Jak się okazuje pożar wybuchł wskutek krótkiego spiecia. Iskra z przenośnej lampki elektrycznej dostała się na kurz i odpadki, które momentalnie zapaliły się płomieniem.

W fabryce było brak najprymitywniejszych urządzeń gwarantujących bezpieczeństwo robotników.

Miedzy innymi, jak się okazuje drzwi wiodące na prymitywne schody zapasowe były zamknięte na sztaby żelazne i kłódki.

Co najważniejsze zaś to, że fabryki Bergiera i Joskowicza urządzone były bez planu i bez wiedzy władz przemysłowych.

Katastrofalne skutki pożaru przypisać należy w dużej mierze i temu, że straż zaalarmowana została z opóźnieniem niemal półgodzinie, oraz temu że dojazd do miejsca pożaru był utrudniony.

Wszystko to świadczy niefachowo pochlebnie o porządkach panujących w wielu drobnych zakładach przemysłowych. Należy mieć nadzieję, że władze przemysłowe

unormują te sprawy, co bezwzględnie zapobiegnie na przyszłość tak liczny ofiarom, jakie pochlagnął za sobą pożar przy ulicy Południowej 59.

Stan przebywających na kuracji w szpitalu okręgowym Ubezpieczalni Społecznej przy ulicy Zagajnikowej, 12 osób jest w dalszym ciągu bez zmian.

Jak nas informuje kancelaria szpitalna w stanie zdrowia robotnicy Jablońskiej nastąpiło ostatnio znaczne polepszenie.

Tragicznie zmarły w murach fabryki Joskowicza szwagier jego — Ajzyk Lajbowicz w chwili wybuchu pożaru nie był we wnętrzu fabryki. Był on jednym z pierwszych, którzy na wieść o pożarze znaleźli się na terenie fabryki.

Jedyną myślą Lajbowicza było ratowanie ksiąg i rachunków firmy. Mimo sprzeciwu uciekających z palącego się fabryki robotników, Lajbowicz pobiegł klatką schodową do kantoru gdzie znalazł śmierć.

ŻYCIE PABJANIC.

„Dzisiaj nic w ustach nie miałem”. Szczegóły tragicznej śmierci Szczerkowskiego.

Pabjanice, 28 marca. — W dniu wczorajszym donieśliśmy o tragicznej śmierci W. Szczerkowskiego, który rzucił się pod pociąg przy przejeździe u wylotu ulicy Lutomskiej. W. Szczerkowski, z zawodu stolarz, prowadził swój własny zakład przy ulicy Zamkowej 69. W tym czasie interes szedł dość dobrze, tak, że Szczerkowski mógł zapracować na utrzymanie rodziny składającej się z żony, córki i syna.

Szczasem popadł w tarapaty natury finansowej i musiał wystawić kilka weksli, których, niestety, nie mógł wykupić na czas — zostały zaprotęstowane.

Od tego czasu coraz gorzej mu się powodziło, zwłaja więc swój zakład stolarski, przeprowadzając się do wsi Karniszewice położonej przy granicy miasta, przez którą przebiega tor kolejowy.

Jak stwierdzają naoczni świadkowie, W. Szczerkowski w przeddzień tragicznego wypadku zaprowadził swoje dzieci na miejsce wypadku tak, jak gdyby chciał przyznać się do depresji duchowej, w jaką popadł. Inni natomiast stwierdzają, że Szczerkowski w potocznej mowie przyznawał się, że: „dzisiaj nic w ustach nie miałem”.

Wyżej przytoczone fakty, ażebyły charakterystycznym stanem psychicznym nieszcześliwego ojca, który nie mogąc patrzeć na biedę swych dzieci, wolał śmierć, niż rekę wyciągnąć po jałmużnę.

Jak podaliśmy już, W. Szczerkowski był rodzonym bratem pośła A. Szczerkowskiego, którego nie prosił o pomoc.

WALNE ZEBRANIE „PRACY”.
 Pabjanice, 28 marca. — Odbyło się walne zebranie Zw. Zaw. „Praca” w lokalu przy ul. Pułaskiego Nr. 10, na którym obecnych było około 200 członków. Ze sprawozdania rocznego wynika, że związek liczy obecnie 1.840 członków, opłacających regularnie składki, w roku sprawozdawczym.

Najwięcej członków zapisało się do związku po stralku marcowym, który został zakończony podpisaniem umowy zbiorowej.

Do zarządu dokooptowano 3 nowych członków przez głosowanie tajne. Wybrani zostali: Wadowski, Choraży i Szubert.

W następnym dniu odbyło się zebranie murarzy, zrzeszonych przy związku „Praca”.

Miedzy innymi pracownicy murarscy uchwalili rezolucję pod adresem Tymcz. Zarządu Miejskiego domagając się interwencji w sprawie przyjmowania robotników z poza Pabjanic.

ŻYCIE ZGIERZA.

PROGRAM WYKŁADÓW NA SPOŁECZNYM UNIWERSYTECIE POWSZECHNYM.

Zgierz, 28 marca. W tygodniu przed świątecznym wykłady odbędą się po raz ostatni dziś. Program wykładów obejmuje:

Od godz. 18.30—19.30: prof. Z. Burdziński — „Zarys dziejów”, mag. A. Cyncynatus — „Ubezpieczenie społeczne w ostatnich zmianach ustawodawczych”.

Od godz. 19.30—20.30: prof. St. Schönborn — „Legiony Piłsudskiego”, prof. J. Moroz — „Psychologia społeczna”.

Ze względu na przypadające święta Wielkanocne wykłady zostaną przerwane do dnia 5 kwietnia t. j. do przyszłego tygodnia w czwartek wyłącznie.

REPERTUAR KIN.

Roma — Cuda w górach Massabelskich z nadprogramem Królowa poludnia.

Venus — Kobieta z rejestru.

KOZŁOWSKI Tadeusz zam. Piotrkowska 261, zagubił kwit kaucyjny z dnia 18 stycznia 1918 roku na silnik 23680 wydany przez Elektrownię Łódzka.

ODPRAWY POŚMIERTNE I RENTY.

Formalności zgłoszeniowe.

Łódź, dn. 28 marca. Ostatnio dość szczegółowo poruszyliśmy sprawę rent robotniczych podając szereg informacji kto takie zaopatrzenie może otrzymać.

Dziś omówimy kwestię kto przysługuje świadczenia emerytalne i gdzie należy zgłaszać roszczenia.

Świadczenia emerytalne przysługują Zakład Ubezpieczenia Emerytalnego Robotników lub jego Oddział.

Podania o te świadczenia należy zgłaszać piśmiennie lub ustnie do Ubezpieczalni lub jej Oddziału. Ubezpieczalnia przeprowadza niezbędne dochodzenia i stawia wniosek o przyznanie świadczeń.

Jednorazowe zapomogi pośmiertne wypłaca zaliczkowo Ubezpieczalnia Społeczna.

Domagający się wypłaty jednorazowej zapomogi pośmiertnej winien przedstawić świadectwo śmierci ubezpieczonego, oraz dokumenty stwierdzające pokrewieństwo (metryki).

Jeżeli domagający się zapomogi po-

śmiertnej był zgłoszony do ubezpieczenia, jako członek rodziny uprawniony do świadczeń z ubezpieczenia na wypadek choroby, wówczas zgłaszanie dokumentów, stwierdzających pokrewieństwo, nie jest potrzebne.

A kiedy następnie przedawnienie świadczeń emerytalnych?

Prawo do świadczeń emerytalnych przedawnia się w tych samych okresach, co prawo do świadczeń wypadkowych (3 lata) z tą tylko różnicą, że okres przedawnienia zgłoszenia roszczeń o rentę inwalidzką liczy się od dnia powstania inwalidztwa.

O przyznaniu lub odmowie świadczeń Zakład Ubezpieczenia Emerytalnego Robotników zawiadamia zainteresowanego specjalnym orzeczeniem. Orzeczenie to zawiera uzasadnienie decyzji Zakładu, a w razie przyznania renty również szczegółowe obliczenie jej wysokości.

Jeżeli zainteresowany czuje się pokrzywdzony decyzją Zakładu może wnieść odwołanie.

Rewolwer w niezręcznych rękach.

Kronika Pogotowia Ratunkowego

Łódź, 28 marca. W dniu wczorajszym, w godzinach popołudniowych, w mieszkaniu własnym przy ulicy Ruskiej 4 usiłował pozbawić się życia przez wypicie mieszaniny jodiny i karbolu 40-letni Stanisław Peruga, szewc.

Zawezwany lekarz pogotowia ratunkowego, po udzieleniu pierwszej pomocy, przewiózł desperata do szpitala miejskiego w Radogoszczu.

Przyczyny usiłowania samobójstwa nie ustalono.

Na terenie reżni miejskiej przy ulicy Inżynierskiej, Bolesław Konieczny zam. przy ulicy Rokicińskiej manipulując rewolwerem straszakiem spowo-

dował wystrzał, tragiczny w skutkach. Konieczny odniósł ranę szarpaną dłoni. Ofierze nieostrożności udzielił pomocy lekarz Ubezpieczalni Społecznej.

W podwórz przy ulicy Smutnej 2 pokąsany przez psa odniósł okaleczenia ciała 72-letni Franciszek Beda, bezrobotny, zamieszkały przy ulicy Wierzbowej 32. Poszkodowanemu udzielił pomocy lekarz pog. ratunk.

RADJO 2-lampowe (3 prost.) wraz z lampami i głośnikami zł. 195.— Sprzedaje ratalna. Przyjmuje aparaty do naprawy i akumulatory Piotrkowska 79, w podwórz.

Nasz wielki świąteczny program!

WYROK ŻYCIA
 W roli gl.: Jadzia Andrzejewska niezapomniana bohaterka sztuki „Dziewczęta w mundurkach”
 Irene Elchlerówna najpopularniejsza odtwórczyni „Pr. Doktor”
 Dobiesław Damiński czołowy amant ekranu polskiego
 Wspaniała treść! Artystyczna gra!

Nadprogram: Po raz pierwszy w Łodzi

Poskromiciel

Wielki film z życia Dziekiego Zachodu.

W roli głównej: Ken Maynard, William Desmond
 Muzyka! Życie! Tempo!

Prez. w dni pow. o g. 8.30 w święta o g. 12 w pol.

Złoto SIZUTERJE, SREBRNO kwity lombardowe kupuje i płaci najwyższe ceny. Zakład Jubilerki J. Fijałko, Piotrkowska 7.

CORSO

Eldorado botaników. KRAJ W OPŁOTKACH. Anglia w oczach turysty.

Londyn, w marcu. Londyn posiada około 80 większych parków i ogrodów, nie licząc małych ogródków i skwerów. Zresztą poza Londynem czwarta część Anglii to parki i ogrody. Pola i pastwiska spotyka się przeważnie jako urozmaicenie krajobrazu. Farmy rolnicze istnieją dla tradycji. Trawniki są stale zielone, spowodowane łagodnym morskim klimatem. Robiąc 150 kilometrową wycieczkę autem z jakiegos większego miasta angielskiego, ma się ciągle wrażenie, że jedziemy po parku.

Szosa gładkie jak stół, smolowane, wąskie i z obu stron ogrodzone żywopłotem lub solidnym kamiennym murem. Czarna błyszcząca wstęga szosa, obrzeżona z obu stron tęgą granitową lub piaskowcową ścianą ciągnie się na dziesiątki nieraz kilometrów między lasami. Olbrzymie buki i dęby, o pniach aż do korony oplecionych bluszczem, zwierają swe konary nad wąską taśmą drogi. Chciałoby się wyjść i odpocząć na miękkim kobiercu z paproci, ale wysoki mur broni dostępu. Nie są to bowiem lasy, lecz parki różnych lordów. Tak samo pola i pastwiska są poprzedzielane żywopłotami lub drucianymi przegrodami i to nie tylko w pobliżu Londynu, lecz również w Irlandii oraz Szkocji.

Jednym słowem Anglia to kraj w opłotkach. Nie dziwny się teraz, że Anglicy tak lubią wycieczki i podróże. Nawet skromny robotnik fabryczny lub drobny urzędnik odkłada przez zimę pieniądze, aby w lecie na parę tygodni wyrwać się nad morze, w góry lub na kontynent, gdzie oczy mogą się nacieszyć wolną przestrzenią, gdzie zmęczony wędrowiec może zejść z wysiatłowanych dróg, dotknąć dłońmi chwastów przydrożnych lub przejść między rzędami falujących zbóż. Cóż z tego, że wiatr przynosi rzeźwicy zapach pól i lasów, jeśli człowiek nie może dotknąć nawet karmielki — ziemi, i w miejscu i za miastem oddziela go od niej gruba, nieprzenikniona powłoka muru i asfaltu.

Wszędzie tylko napisy: „private“ (prywatne), „closed“ (zamknięte) lub „no admittance“ (niema dostępu). Ma się wrażenie, że wolno płynąć tylko określonymi kanałkami, to jest ulicami, drogami publicznymi, gdzie ruch kierunek reguluje symboliczny „Bobby“ (popularna w Anglii nazwa policjanta). Bobby to symbol Anglii. Uosobienie angielskiego spokoju, ładu i potęgi. Wychowawca angielskiej rasy.

Jedynym schroniskiem Anglika przed potęgą bobby'ego jest „home“ — czyli mieszkanie prywatne. Tam jest on panem siebie, jest nietykany, wola mu mu gwiżdżać na cały świat angielski... naturalnie tylko tak.

aby nie przeszkadzać sąsiadom. Aby móc się dotknąć ziemi, każdy prawie Anglik ma przed swoim domem ogródek, lordowie zaś mają te ogródki na przestrzeni kilkunastu hektarów dookoła swych zamków i pałaców. W obrębie Wielkiego Londynu oraz większych miast ogrody i parki są publiczne. W ogrodach tych są prześliczne jak dywan strzyżone trawniki, po których wolno chodzić, rozkładać się na nich i bawić. Trawniki angielskie zazwyczaj te spacerują doskonale wytrymuja.

Bez wątpienia duża kultura gleby i selekcja specjalnych mieszanek traw stych odgrywały tu rolę wcale nie bójny rozwój zieleni i traw zawiadająca Anglią.

swemu łagodnemu i wilgotnemu klimatowi.

Ziemia tam nigdy prawie w czasie zimy nie zamraża, mrozy i susze są rzadkością, słońce nie pali nigdy zbyt gwałtownie. Rosną tam przeto wyśmienite nietylko trawy, lecz i wieczniezielone drzewa z krajów południowych. Laury, bukszpany, laurowisnie, ostrokrzewy, cyprysy, draceny, cedry libańskie i rododendrony himalajskie rosną tam lepiej niż w swej ojczyźnie. Ten wilgotny i umiarkowany klimat nie dla wszystkich jednak roślin jest odpowiedni. Np. winorośl i figa rosną tam doskonale, ale owoce ich nigdy tam nie dojrzewają, chyba w szklarniach.

Zato japońskie hortensje i porzeczki z Chile fuksje rosną tam jak chwaśy, tworząc wielkie krzewy i zarośla. W niektórych miejscach z fuksji zrobione są żywopłoty wzdłuż dróg publicznych. Najczęściej żywopłoty tworzone są z głogu, ale w pobliżu miast czek lub will spotyka się różę, trzmielkę japońską i akubę, które u nas hoduje się w doniczkach tylko.

Angielskie ogrody botaniczne, poświęcone przeważnie naukowemu badaniu roślin są utrzymane wzorowo.

Londyński Kew Garden i Edynburski Królewski Ogród Botaniczny są ogrodami utrzymywanymi ze skarbu państwa i poświęconymi wyłącznie badaniom naukowym flory kolonii angielskich i no wych roślin z krajów egzotycznych. Kew Garden jest Mekką dla botaników całego świata. Posiada największą bibliotekę botaniczną, najbogatsze zielniki, wspaniałe muzea, szklarnie i po wierzchnie około stu hektarów. Porządki utrzymane są nadzwyczajnie. Chwasty jakgdyby nie istniały. Każda roślina ma swe określone miejsce i swo ją etykietę.

Podobnie jest w Edynburgu, choć tam tejszy ogród ma zaledwie około 20 hektarów. Zresztą wszystkie ogrody — prywatne, miejskie czy państwowe — utrzymywane są bardzo starannie. Klimat angielski sprzyja rozwojowi kwiaciarstwa angielskiego, ale największą rolę odgrywa wysoka kultura ogrodnicza i głębokie umiłowanie kwiatów.

Zew.

Rekord światowy w rzucie kula.

Amerykański student Jack Torrance, po bił światowy rekord w rzucie kulą oślagając 16 m. 30 cm.

Kochanek tancerki „Malou”. Syn fabrykanta obuwia mordercą.

Przed kilkunastu dniami dokonano w jednym z luksusowych hoteli w Paryżu tajemniczego morderstwa na pięknej mężatce pani Herel, żonie handlarza nasion. Szczegóły tego morderstwa podaliśmy. Nieznany sprawca morderstwa, przygodny kochanek pani Herel, uduł ją, następnie wrzucił jej ciało do wanny, a zabrawszy jej klejnoty i odzież, opuścił hotel. Policja paryska rozpoczęła natychmiast poszukiwania, które doprowadziły obecnie do aresztowania mordercy wśród

niezwykłych okoliczności. W jednym z eleganckich barów przy rue de la Reine w Brukseli w pobliżu teatru de la Monnaie, siedziała o około północy wytworna młoda para: on, brunet o typie semickim, ona blondyna o niebieskich, wielkich oczach. Oboje byli bardzo niespokojni. W pewnej chwili przystąpili do nich dwaj mężczyźni. Młody człowiek zbladł na ich widok. Rozmowa była krótka. Jak się okazało, byli to dwaj komisarze policji, którzy aresztowali w ten sposób mordercę pani Herel i jego kochankę. Mordercą pani Herel jest młody Brukselczyk Piotr Nathan, syn bogatych fabrykantów obuwia w Brukseli. Nathan, który od kilku lat prowadził awanturnicze życie nie żył z rodzicami. Od dwóch lat miał kochankę, tancerkę z dancingu, piękną „Malou”, którą popełnił kradzież i dopuszczał się morderstw.

Policja brukselska już od kilku dni śledziła Nathana, poszukiwanego za kradzież klejnotów na szluzawce w Brukseli. Nathan ukradł tam niejakiemu pani Hludrick klejnoty

wartości 200.000 franków.

Jako znak szczególny Nathana podano zmiażdżony bokierski nos. Kiedy więc policja weszła do baru przy ulicy de la Reine od razu poznała Nathana po tym zmiażdżonym nosie i aresztowała. Jak wiadomo, taki sam nos miał poszukiwany morderca pani Herel. Nathan przyznał się na policji do zbrodni. Ponieważ nie miał już pieniędzy na utrzymanie swojej kochanki pięknej Malou (prawdziwe nazwisko Marja Luiza Gilles), postanowił ograżyć z klejnotów jakąś bogatą kobietę. W tym celu pojechał razem ze swoją kochanką na kilka dni przed dokonaniem morderstwa do Paryża, gdzie zamieszkał z nią w jednym z hoteli przy bulwarze Hausmanna. Na pokazie modeli w hotelu Carlton poznał nazajutrz piękną panią Herel, z którą

tańczył kilka razy. Spotykał się z nią następnie przez dwa czy trzy dni. Krytycznego dnia wieczorem udał się razem do hotelu, który wskazała mu sama pani Herel.

Po przybyciu do hotelu zapłacił za luksusowy apartament i spędził z panią Herel godzinę. W pewnej chwili, gdy pani Herel udała się do łazienki, Nathan udał się tam za nią i zachłochał ją przy pomocy chloroformu, który kupił sobie w tym celu jeszcze w Brukseli. Gdy pani Herel straciła przytomność Nathan włożył jeszcze dla pewności jej głowę do miednicy, napełnionej wodą, i trzymał tak długo, aż pani Herel przestała żyć. Potem wrzucił jej

martwe ciało do wanny. Następnie zabrał wszystkie jej klejnoty, kapelusz, płaszcz i torebkę, po czym opuścił hotel. W samochodzie zbadał zawartość torebki, a znalazłszy klucze od mieszkania pani Herel, udał się tam aby wyłudzić jeszcze od pokojówki cenne futro pani Herel. Zbrodnica para mieszkała w Paryżu przez kilka dni, potem pojechała do Brukseli, gdzie ją w końcu aresztowano w eleganckim barze.

Nathan zwała częściowo winę na swoją kochankę, piękną Malou, która miała go rzekomo namówić do morderstwa pani Herel i do okradzenia pani Hendricks z klejnotów. Część klejnotów, zrabowanych pani Herel, odnaleziono w Anvers i w Brukseli gdzie Nathan zastawił je, a częściowo sprzedał.

Aresztowanie Nathana wywołało olbrzymią sensację w Brukseli. Rodzina Nathana, bardzo bogata po posiadaniu w Brukseli swój pałacyk, jest tam bardzo znana. Młody Piotr był prawdziwą zakłą tej poważnej rodziny kupieckiej, która widząc jego nieuleczalne złe skłonności, wyrzekała się go i zerwała z nim wszelkie stosunki. Piotr, zdany na własne siły, nie mając grosza w kieszeni, zaczął prowadzić życie złodzieja. Fatalny wpływ wywierała na niego jego kochanka, piękna tancerka Malou, którą poznał w jednym ze znanych dancinów w Brukseli. Kobieta ta popchnęła go do kradzieży i zbrodni, które za prowadziły go obecnie do więzienia.

Czy jesteś członkiem L.O.P.P.

Anastazja Drewnowska.

Katastrofa

POWIEŚĆ.

STRESZCZENIE POZATKU.

Kryśka Szreniawiana przedstawiła swemu bratu przystojnemu porucznikowi — lotnikowi — przyjaciółce Hale, która zakochała się w nim od pierwszego wejrzenia.

Szreniawa usłyszał przez telefon intymną rozmowę swej narzeczonej Niki z innym mężczyzną. Uspokoiła jednak jego podejrzliwość i przysłała go do siebie.

Latem wszyscy znaleźli się na wywczasach w Kazimierzu. Nika flirtowała, aby pobudzić zazdrość Szreniawy.

Usiadł obok niej z dziwnie ciężkim westchnieniem i biorąc ją za rękę rzekł:

— Niedobra, jak mogłaś mi tak zatruć cały dzień? Czy nie szkoda życia, nie szkoda rzadkich, szczęśliwych chwil?

— Sam powiedziałeś rano, że mnie masz dosyć.

— Oj, Niko, Niko! Ja się dziś tak nacięrałem — skarżył się nieostrożnie, nie wiedząc, że skargi jego wywierają skutek wręcz przeciwny zamierzonemu.

Wzruszyła ramionami.

— Cóż ja temu winna, że za mną lata... że się podobam? Mam się cho wać przed ludźmi, czy co?

— Nie, oczywiście — ustąpił z rezygnacją, widząc, że jej nie przekona.

— Zresztą jestem taka młoda... Mamusia mówi, że była taka sama a potem się ustatkowała.

Gdyby Bohdan był lepszym psychologiem, zrozumiałby, że Nika mówi z premedytacją i że daje sobie carte blanche z całą świadomością dojrzałej młodości, nie tej pierwszej, na pół dziecięcej i na pół świadomej.

— Kiedy będę miał przyjemność poznać twoją mamusię? — zapytał zniechęca, przypominając sobie słowa siostry.

Nika ściągnęła delikatnie śliczne brwi, ciemniejsze od włosów.

— Patrzcie, jak mu się spieszy do teściowej! — zaśmiała się sztucznie.

— Czekaj, będziesz jej miał aż nadto!

Bohdan zachnął się w duchu. Pomimo wszystko Nika razila go niektórymi powiedzeniami. Dziwił się, że taka piękna i elegancka panna może się wyrażać tak bądź co bądź try wjalnie.

Nie odpowiedział i Nika się spochłowała. Przy całej swojej gruboskórności była niesłychanie sprytna i umiała wyczuwać wlot nieraz bardzo subtelne nastroje. Chęć zatrzeć nieudany żart, rzekła:

— Jaka twoja siostra sympatyczna, zdaje się, że się pokochamy.

Bohdan zdziwił się trochę, ale więcej ucieszył.

— O, Boże, byłbym bardzo szczęśliwy! — rzekł impulsywnie.

— To moja jedyna siostra. Braci nie mam. Rodziców nie mam. Od kilkunastu lat trzymamy się we dwoje.

— Bardzo ją kochasz? — zapytała ze szczególną intonacją Nika.

— O, tak! Ona taka dobra, taka szlachetna, taka...

Urwał. Nika patrzyła przed siebie z brzydko zagryzionymi ustami. Grymas ten, jakoś dziwnie wulgarny i nie godzący się ze śliczną twarzą czuwał u niej zawsze irytację lub niezadowolenie.

— Niko, co tobie?

— O, nic! — fuknęła. — Widzę,

że kochasz siostrę więcej ode mnie. O mnie nigdy tak nie mówisz. Ja nie jestem dla ciebie szlachetna. Nie, to nie.

Wstała gniewnie i nie oglądając się, ruszyła szybko ku schodom.

Bohdan ośmiał. Taką jeszcze jej nie widział. Nie chciał wierzyć oczom i uszom, Nika zazdrośna? Nika zazdrośna o Kryśkę? Sam nie wiedział co o tem myśleć i czy się z tego cieszyć, czy nie. Napozór świadczyły to tylko o jej miłości.

Pobiegł za nią i dogonił w połowie schodów. Widok jej chmurnej twarzy obudził w nim momentalnie burzę rozpacz. Jak zwykle w takich razach wydawało mu się, że ją już — już traci.

Niko najdroższa, najcudniejsza najmilsza... szeptał drżącym głosem obejmując ją w pól. — Nie gniewaj się na mnie, ja nie chciałem... Ja ciebie kocham nad wszystko na świecie, Nika, ja dla ciebie... ja... ja... Wróć! Przecież się tak nie rozstaniemy...

Ale Nika wyrwała się w milczeniu, wcale na niego nie patrząc. Dopiero po dłuższej chwili pozwoliła mu się zaprowadzić spowodem pomiędzy ruiny i posadzić na ławce. Na to jednak żeby wreszcie otworzyła usta, musiał czekać bardzo długo.

— Niech ma karę — myślała.

Bohdan, zmęczony długimi, bezskutecznymi prośbami, usiadł w końcu obok niej w pozie, wyrażającej ostateczną rozpacz i przynębnienie. Kamieńby się wzruszył wyrazem jego śmiertelnie smutnych oczu. Niestety! Nika należała do kobiet bardziej nieczułych niż kamienie. Siedziała na ławce z lekko pochyloną głową, zwrócona profilem do narzeczonego, udając głuchą i ślepa kamień. Ale zdawała sobie doskonale sprawę, jak w tej chwili wygląda, jak jej do twarzy w blasku księżycy, jak jej włosy spadają na czoło, jak się układają fałdy sukni i jak daleko wysuwa się spod sukni prawa nóżka.

Bohdan wpatrywał się w jej piękny profil takim wzrokiem jakby już jej nie miał zobaczyć nigdy w życiu i chciał wbić sobie w pamięć jej obraz na wieczne zawsze. Całował oczami śliczne, twardo zacięte usteczka i przymknięte powieki, zakończone wspaniałymi rzęsami, wyobrażając sobie, że się już nigdy nie odemkna. Czuł się poprostu jak tragiczny filozof, który stanął u kresu swoich dociekań i naprzód pragnie przedrzeć wzrokiem nieprzeniknione ciemności.

Tak, śliczna twarzyczka Niki była dla Bohdana kamienną pieczęcią tajemnicy. Nie zadowalając się pięknem zewnętrznym, które go w niej jedynie pociągało, chciał czegoś więcej, więcej, więcej... Chciał pewności, miłości, jasnego widzenia rzeczy i jeszcze raz pewności. Chciał czuć, że posiada coś więcej nad błędny ogień. Miłość jego miała charakter niezmordowanej pogoni za czymś nieuchwytnym. Nie wiedział tylko, że ta nieuchwytność była sztuczna, bo w rzeczy wistosci Nika uważała go za niezmierznie cenną zdobycz, a że nie liczyła już na większą, więc faktycznie mógł jej być pewny.

Wiecz siedzieli nieruchomo i milczeli. Ona spokojna, chociaż jeszcze dotknięta jego pochwałami siostry, on — ciężko przynębniony i nieszczęśliwy.

Nagle poczuł na szyi chłodną rączkę, a przy twarzy puszyste loki i zoba czył głębokie oczy, wcale nie ponure, a jakby rozmarzone i usta, wcale nie zaciśnięte, a złożone jak do pocałunku.

Nika uciekała się do argumentów słownych tylko wtedy, gdy nie miała w pogotowiu lepszych.

ROZDZIAŁ V.

Marjan Kawczyński dzwonił do mieszkania siostr Rosiewiczówn w Warszawie.

Otworzyła kępą Józia, „rodaczka” z tej samej wsi.

— To pani? Paniątków niema.

— Jakiż niema? — zapytał niecierpliwie, wchodząc przemocą do przedpokoju. — Cóż to Józia nie chce mnie puścić? Wyszedł?

— Bogac tam wyszli. Pojechali na letniaki.

Marjan stanął jak wryty.

— Pojechali? No, to dawaj adres — Nimom żadnego. Niepiśmien na jestem. to mnie naco?

— Nie zostawiły adresu? Niemożliwe! I Józia nawet nie wie, dokąd pojechały?

— Cóż mam wiedzieć? Fowiedzieli, że wrócą za miesiąc i już.

Marjan podrapał się fraszobliwie po kędzierzawej głowie.

— Psiakość! I gdzie ja ich teraz będę szukał?

Józia przyglądała mu się złośliwie spod zmrużonych powiek.

— Mógł pan pilnować. Czy to pan przewodzi nad panienkami, czy co?

Kawczyński popatrzył bacznie na zuchwałą dziewczkę i w oczach jego zamigotało podejrzenie. Lecz nie bawiąc się w dysputę, wyjął pięciolistkową i wtykając jej do brudnej ręki, rzekł:

— Za otwarcie drzwi. Dobrze Józia pilnuje mieszkania. Powiem panienkom.

— Ano, mus, honorowo! Panienki nigdzie nie pojechały, tylko se pielgrzymują.

— Jakto?

— Ano, tak, w Częstochowie mieli być u Matki Boskiej, w Krakowie, u św. Jadwigi, królowy polskiej, w Kalwarii...

— I Jeszcze gdzie?

— Ano, młodsza panienka to prze bakiwała o górach.

— O Zakopanem?

— Cosik tak.

(d. c. n.)

Echa ze stolicy.

Życie Warszawy w kilku wierszach

Dyrekcja tramwajów miejskich przy starciu do wykonania tegorocznych robót remontowych zarówno w sieci, jak i w urządzeniach wewnętrznych. Największe roboty wykonane będą przy konserwacji torów i zmianie zwrotnic kosztem kilkuset tysięcy złotych. Roboty te wykonane będą przez stały personel robotniczy dyrekcji tramwajów.

Dyrekcja towarzystwa ubezpieczeniowego „Prudential”, do którego należy drapacz chmur, niedawno wystawił na pl. Napoleona otrzymaną rejentale wezwanie z żądaniem... usunięcia gmachu. Wezwanie to wysłał przez jednego z adwokatów za pośrednictwem reagenta Sułowskiego, sporządzone zostało w imieniu właścicieli nieruchomości przy ul. Moniuszki 4, pp. Elsenstadtów. Motywy tego niezwyklego żądania opierają się na zastrzeżeniu, poczynionym w hipotece na posesji, gdzie został wybudowany drapacz chmur, że wystawiony gmach nie może pozbawiać światła i widoku mieszkańców nieruchomości przy ul. Moniuszki 4. Jak twierdzą wzywający, gmach postawiono z pogwałceniem ósmiejącego zastrzeżenia. Sprawa niewątpliwie oprze się o sąd.

W przedstawieniu świetnej komedji Kiedrzyńskiego „Ten i tamten” w teatrze Małym w doskonałym zespole wykonał go z Gorczyńską Muncingrówką, Zelwerowiczem, Warneckim, Sambońskim, i Kondratem na czele — wystąpiła po raz pierwszy w roli Zosi utalentowana artystka, p. Nina Świerczewska.

W państwowym Instytucie Sztuki Teatralnej odbył się pokaz prac słuchaczy, pokaz bez uprzedniej korekty profesorskiej. Odegrano jednakoż dramat Witkiewicza „Nowe Wyzwolenie” pokazano ćwiczenia mimiczne — plastyczne na dowolne tematy oraz za prezentowano choralną deklamację wiersza Marinetti'ego. Pokaz wykazał wielką elastyczność słuchaczy i wybitne poczucie plastycznej formy, w czym zasługa oczywiście dyr. Zelwerowicza i gremium profesorskiego. Spośród kompozycji kursu reżyserskiego wyróżniły się pomysły plastyczne K. Severinówny i in.

KRATCZKI.

Trzygigielna Nuta. Ofiara d6szczu.

Jeżeli krajem wyjątkowo muzykalnym i dlatego może denerwować nas głosy, płynące z łódzkiego radia. Jesteśmy tak muzykalni, że czem większy jest kryzys, tem więcej słuchamy muzyki, gdyż na podwórkach domów coraz więcej wędrownych orkiestr, składających się z bezrobotnych, wygrywa tanga i foxtroty. Gdyby te podwórkowe orkiestry składały się z bezrobotnych muzyków, życie nie byłoby ostatecznie tak tragiczne. Niestety w skład zespołów muzycznych, „umilających” zmywanie garneków Kasim i Marysiom wchodził, przeważnie zredukowani szewcy, stolarze czy tkacze.

Zwłaszcza łodzianie są niezwykle muzykalni. Na 10 mieszkańców naszego miasta przynajmniej 9 i pół cienia śpiewa, a co drugi łodzianin pięknie gra... w bridge-a. Pozostali grają sobie wzajemnie na nerwach, na loterii lub w domino. W restauracjach, dawniej zacisznych i miłych, dzisiaj zagłusza rozmowę muzyka „żywa” lub radiowa, a jeśli na koncertach jest puisto, to dlatego, że kiedyś dawniej łodzianie pokazywały sobie swoje nowe suknie w Filharmonji, to dzisiaj robią to w kawiarniach, chodzenie więc na koncerty wirtuozów stało się zbędne.

Łodzianie mają do dzisiaj jeszcze słabość do śpiewu. Każda śpiewająca dama uważa się za zapożyczoną gwiazdę i chętnie w kółku familijnym produkuje chrypliwo — wyjącem glosem cygańskie romanse lub arie z „Toski”, ku żławie radości ciotki Kunegundy i rozpoczyna wuja Teofila, któremu na czas śpiewu „tej milej Pulcherki” zabroniono palić fajkę.

Pewna wyjąco-śpiewająca łodzianka opowiadała kiedyś kierownikowi przebywającej w Łodzi operetki cuda o swym głosie, i aby zachęcić go do zaangażowania jej powiedziała:

— Głos mój przed laty uratował mi życie.

Dyrektor operetki uwierzył, ale po pierwszej próbie wyraził wątpliwość w możność takiego wypadku. Gwiazda jednak przekonała go, że ma rację:

Gdy występowałam przed kilku laty, jeden raz zresztą, w Ameryce, na koncercie obecny był jakiś hodowca bydła, który w czasie mego śpiewu krzyknął, że jeśli natychmiast nie przestanę śpiewać, zastrzeli mnie z miejsca. Przestałam i ucałowałam sobie życie.

Łodzianie są również bardzo poetyczne, lubią wiosnę, kielisz, kwiaty. Poznałem kiedyś taką delikatną, miłą urody, wiośnianną łodziankę, mówilem jej o wiosnie, o miłości, o gwiazdach, o wymowie kwiatów, wreszcie pytam:

— Lubisz panie minożę?

— Bardzo. Ale wolę serdelki.

BRUDAS.

Nuta Dreindel może posiadać w swym nazwisku nie trzy, a nawet trzy-

dzieści igiel, nie posiada jednak jednej zasadniczej rzeczy: pocucia czystości. Gdyby Nuta był sobie zwykłym Nutą, handlującym przedzą czy galanterją, jego brud byłby osobistą sprawą Nuty i rodziny Dreindelów. Niestety Dreindel posiada piekarnię.

Sądząc z wyglądu Dreindel wypiekał chleb nie tyle z maki, ile z sady. Mąka bowiem jest biała i pozostawia po sobie białe ślady, piekarnia zaś Dreindla była czarna, jak jego sumienie. Na suficie dreindulowej piekarni było pełno pajęczyny, na podłodze brud i wilgoć, to też chleb wypiekany przez Nutę nie należał do najsmaczniejszych.

Dreindel do dzisiejszego dnia zatrudniał ludność brudnym pieczywem, gdyby nie fakt, że pewnego pięknego dnia w piekarni jego zjawiła się policja celem przeprowadzenia lustracji. Przedstawiciele władzy byli oburzeni brudami.

— Panie Dreindel, dlaczego u pana na suficie jest tyle pajęczyny?

— Tyle nie tyle. Trochę jest.

— Ale dlaczego pan jej nie zdejmuję?

— Wielkolud jestem? Jak mogę zdjąć, kiedy ja jestem za mały człowiek, żeby dosięgnąć do sufitu.

— A dlaczego podłoga jest taka mokra?

— Co znaczy dlaczego? Jak padał deszcz, to przeciekoło i jest mokro. Jak będzie ciepło, to wyschnie.

Argumenty Nuty były wprawdzie bardzo logiczne, niemniej jednak spisano protokół o szkodliwym brudzie i w rezultacie Sąd Grodzki skazał Nutę Dreindla na 25 złotych grzywny.

Jeży Krzekci.

Chłopiec nadział się na sztachety.

Okropny wypadek ucznia.

Z Bydgoszczy donoszą:

Dzieciniec szkoły Nowodworskiej na Szwedzkiej, był widownią krew w żyłach mrozącego wypadku, 12-letni uczeń szkolny, Kazimierz Felmer wszedł na drewniany parkan szkolny. W pewnym momencie poslizgnął się i

tak nieszczęśliwie upadł na odłamek parkanu że ten przebił mu

dolną część jamy brzusznej.

Nieszczęśliwego chłopca w stanie nieprzytomnym przewieziono do szpitala miejskiego, gdzie go poddano natychmiastowej operacji.

— O co chodzi?

— Rozgniewałam ciebie — szlochala Kocia. Jest mi zupełnie obojętne, czy pójdę do teatru z Lucją. Mogę nawet nie widywać jej wcale, jeżeli tak chce. Ale rozgniewałam ciebie...

Przemówiłeś do mnie ostrym tonem... i spowodo bałagatki... Nie kochasz mnie. Wiedziałam już zresztą o tem, że kochać mnie nie możesz... Było to szaleństwem z mej strony przypuszczając coś podobnego... Nie jestem godna ciebie... Ale to okropne... Tak ciebie kocham! Mój Boże! Nawet nie wiesz, jak bardzo cię kocham!

Szlochala coraz głośniejsze, zanosząc się od płaczu. Wobec tej rozpacz, tak pochlebnej dla niego i jego miłości wlaśnej, wszechmogącego i uwielbianego meza, Filip doznał silnego wzruszenia.

— No, uspokój się, maleńka. — rzekł głosem zlekka niepewnym — szaleństwem jest, gdy mówisz, że nie kocham ciebie. Uspokój się...

— Jestem nieszczęśliwa — skarżyła się Konstancja — rozgniewałam cie-

bie. Pozwoliłam sobie przyjąć zaproszenie w nadziei, że się zgodzisz i nie rozniewasz się spowodo podobnej bałagatki. A ty gniewasz się na mnie! Boże! Jakże jestem nieszczęśliwa!

Pokorna i złamana, zalewała się łzami, Filip, wstrząśnięty, czując się jak tyran, wykorzystujący uczucie, jakie miała dla niego ta lekka i nadwrażliwa kobieta, ukląkł przy fotelu, w którym skuliła się, wstrząsana, ka-niem.

— Kociu, kochanie, uspokój się. Istotnie wszystko jest bagatelką. Skoro przyrzekłaś już, pójdziemy do teatru.

— Nie, nie chcę, jeżeli ciębie gniewa. Ale kochasz mnie choć trochę, Filipie? Ja kocham ciebie tak bardzo.

Kocham cię, jedyna. Chodź, pójdziemy się ubrać. Chętnie pójdę z tobą. Dobrze zrobiłaś, przyjmując zaproszenie.

„Biedactwo, jak mogłem być tak twardy i niesprawiedliwy dla niej? — myślał, ubierając się w smoking. Kocha mnie tak bardzo”.

Ustąpił i odtąd ustępował — zawsze, jakkolwiek Konstancja nigdy nie używała innych sposobów, prócz łez, pokory i swej miłości dla meza.

Niekiedy zwątpienie wkładało się w duszę Filipa. A jeżeli to wszystko było komedją tylko? A on sam igraszką w rękach tej słodkiej, nieśmiałej istoty, o czulych, szarych oczach, która jednak zrozumiała, że pełen oporu przeciwko gwałtowności, był bezbranny wobec pokory i słabości...

Wzruszał wtedy ramionami. Był trzeźwym człowiekiem, przecie, i wiedział, że Kocia kochała go szczerze.

— Jestem nieszczęśliwa — skarżyła się Konstancja — rozgniewałam cie-

bie. Pozwoliłam sobie przyjąć zaproszenie w nadziei, że się zgodzisz i nie rozniewasz się spowodo podobnej bałagatki. A ty gniewasz się na mnie! Boże! Jakże jestem nieszczęśliwa!

Pokorna i złamana, zalewała się łzami, Filip, wstrząśnięty, czując się jak tyran, wykorzystujący uczucie, jakie miała dla niego ta lekka i nadwrażliwa kobieta, ukląkł przy fotelu, w którym skuliła się, wstrząsana, ka-niem.

Kocham cię, jedyna. Chodź, pójdziemy się ubrać. Chętnie pójdę z tobą. Dobrze zrobiłaś, przyjmując zaproszenie.

„Biedactwo, jak mogłem być tak twardy i niesprawiedliwy dla niej? — myślał, ubierając się w smoking. Kocha mnie tak bardzo”.

Ustąpił i odtąd ustępował — zawsze, jakkolwiek Konstancja nigdy nie używała innych sposobów, prócz łez, pokory i swej miłości dla meza.

Niekiedy zwątpienie wkładało się w duszę Filipa. A jeżeli to wszystko było komedją tylko? A on sam igraszką w rękach tej słodkiej, nieśmiałej istoty, o czulych, szarych oczach, która jednak zrozumiała, że pełen oporu przeciwko gwałtowności, był bezbranny wobec pokory i słabości...

Wzruszał wtedy ramionami. Był trzeźwym człowiekiem, przecie, i wiedział, że Kocia kochała go szczerze.

— Jestem nieszczęśliwa — skarżyła się Konstancja — rozgniewałam cie-

bie. Pozwoliłam sobie przyjąć zaproszenie w nadziei, że się zgodzisz i nie rozniewasz się spowodo podobnej bałagatki. A ty gniewasz się na mnie! Boże! Jakże jestem nieszczęśliwa!

Pokorna i złamana, zalewała się łzami, Filip, wstrząśnięty, czując się jak tyran, wykorzystujący uczucie, jakie miała dla niego ta lekka i nadwrażliwa kobieta, ukląkł przy fotelu, w którym skuliła się, wstrząsana, ka-niem.

Kocham cię, jedyna. Chodź, pójdziemy się ubrać. Chętnie pójdę z tobą. Dobrze zrobiłaś, przyjmując zaproszenie.

„Biedactwo, jak mogłem być tak twardy i niesprawiedliwy dla niej? — myślał, ubierając się w smoking. Kocha mnie tak bardzo”.

Ustąpił i odtąd ustępował — zawsze, jakkolwiek Konstancja nigdy nie używała innych sposobów, prócz łez, pokory i swej miłości dla meza.

Niekiedy zwątpienie wkładało się w duszę Filipa. A jeżeli to wszystko było komedją tylko? A on sam igraszką w rękach tej słodkiej, nieśmiałej istoty, o czulych, szarych oczach, która jednak zrozumiała, że pełen oporu przeciwko gwałtowności, był bezbranny wobec pokory i słabości...

Wzruszał wtedy ramionami. Był trzeźwym człowiekiem, przecie, i wiedział, że Kocia kochała go szczerze.

— Jestem nieszczęśliwa — skarżyła się Konstancja — rozgniewałam cie-

bie. Pozwoliłam sobie przyjąć zaproszenie w nadziei, że się zgodzisz i nie rozniewasz się spowodo podobnej bałagatki. A ty gniewasz się na mnie! Boże! Jakże jestem nieszczęśliwa!

Pokorna i złamana, zalewała się łzami, Filip, wstrząśnięty, czując się jak tyran, wykorzystujący uczucie, jakie miała dla niego ta lekka i nadwrażliwa kobieta, ukląkł przy fotelu, w którym skuliła się, wstrząsana, ka-niem.

Kocham cię, jedyna. Chodź, pójdziemy się ubrać. Chętnie pójdę z tobą. Dobrze zrobiłaś, przyjmując zaproszenie.

„Biedactwo, jak mogłem być tak twardy i niesprawiedliwy dla niej? — myślał, ubierając się w smoking. Kocha mnie tak bardzo”.

Ustąpił i odtąd ustępował — zawsze, jakkolwiek Konstancja nigdy nie używała innych sposobów, prócz łez, pokory i swej miłości dla meza.

Niekiedy zwątpienie wkładało się w duszę Filipa. A jeżeli to wszystko było komedją tylko? A on sam igraszką w rękach tej słodkiej, nieśmiałej istoty, o czulych, szarych oczach, która jednak zrozumiała, że pełen oporu przeciwko gwałtowności, był bezbranny wobec pokory i słabości...

Wzruszał wtedy ramionami. Był trzeźwym człowiekiem, przecie, i wiedział, że Kocia kochała go szczerze.

— Jestem nieszczęśliwa — skarżyła się Konstancja — rozgniewałam cie-

bie. Pozwoliłam sobie przyjąć zaproszenie w nadziei, że się zgodzisz i nie rozniewasz się spowodo podobnej bałagatki. A ty gniewasz się na mnie! Boże! Jakże jestem nieszczęśliwa!

Pokorna i złamana, zalewała się łzami, Filip, wstrząśnięty, czując się jak tyran, wykorzystujący uczucie, jakie miała dla niego ta lekka i nadwrażliwa kobieta, ukląkł przy fotelu, w którym skuliła się, wstrząsana, ka-niem.

Kocham cię, jedyna. Chodź, pójdziemy się ubrać. Chętnie pójdę z tobą. Dobrze zrobiłaś, przyjmując zaproszenie.

„Biedactwo, jak mogłem być tak twardy i niesprawiedliwy dla niej? — myślał, ubierając się w smoking. Kocha mnie tak bardzo”.

Ustąpił i odtąd ustępował — zawsze, jakkolwiek Konstancja nigdy nie używała innych sposobów, prócz łez, pokory i swej miłości dla meza.

Niekiedy zwątpienie wkładało się w duszę Filipa. A jeżeli to wszystko było komedją tylko? A on sam igraszką w rękach tej słodkiej, nieśmiałej istoty, o czulych, szarych oczach, która jednak zrozumiała, że pełen oporu przeciwko gwałtowności, był bezbranny wobec pokory i słabości...

Wzruszał wtedy ramionami. Był trzeźwym człowiekiem, przecie, i wiedział, że Kocia kochała go szczerze.

— Jestem nieszczęśliwa — skarżyła się Konstancja — rozgniewałam cie-

bie. Pozwoliłam sobie przyjąć zaproszenie w nadziei, że się zgodzisz i nie rozniewasz się spowodo podobnej bałagatki. A ty gniewasz się na mnie! Boże! Jakże jestem nieszczęśliwa!

Pokorna i złamana, zalewała się łzami, Filip, wstrząśnięty, czując się jak tyran, wykorzystujący uczucie, jakie miała dla niego ta lekka i nadwrażliwa kobieta, ukląkł przy fotelu, w którym skuliła się, wstrząsana, ka-niem.

Kocham cię, jedyna. Chodź, pójdziemy się ubrać. Chętnie pójdę z tobą. Dobrze zrobiłaś, przyjmując zaproszenie.

„Biedactwo, jak mogłem być tak twardy i niesprawiedliwy dla niej? — myślał, ubierając się w smoking. Kocha mnie tak bardzo”.

Ustąpił i odtąd ustępował — zawsze, jakkolwiek Konstancja nigdy nie używała innych sposobów, prócz łez, pokory i swej miłości dla meza.

Niekiedy zwątpienie wkładało się w duszę Filipa. A jeżeli to wszystko było komedją tylko? A on sam igraszką w rękach tej słodkiej, nieśmiałej istoty, o czulych, szarych oczach, która jednak zrozumiała, że pełen oporu przeciwko gwałtowności, był bezbranny wobec pokory i słabości...

Wzruszał wtedy ramionami. Był trzeźwym człowiekiem, przecie, i wiedział, że Kocia kochała go szczerze.

— Jestem nieszczęśliwa — skarżyła się Konstancja — rozgniewałam cie-

bie. Pozwoliłam sobie przyjąć zaproszenie w nadziei, że się zgodzisz i nie rozniewasz się spowodo podobnej bałagatki. A ty gniewasz się na mnie! Boże! Jakże jestem nieszczęśliwa!

Pokorna i złamana, zalewała się łzami, Filip, wstrząśnięty, czując się jak tyran, wykorzystujący uczucie, jakie miała dla niego ta lekka i nadwrażliwa kobieta, ukląkł przy fotelu, w którym skuliła się, wstrząsana, ka-niem.

Kocham cię, jedyna. Chodź, pójdziemy się ubrać. Chętnie pójdę z tobą. Dobrze zrobiłaś, przyjmując zaproszenie.

„Biedactwo, jak mogłem być tak twardy i niesprawiedliwy dla niej? — myślał, ubierając się w smoking. Kocha mnie tak bardzo”.

Ustąpił i odtąd ustępował — zawsze, jakkolwiek Konstancja nigdy nie używała innych sposobów, prócz łez, pokory i swej miłości dla meza.

Niekiedy zwątpienie wkładało się w duszę Filipa. A jeżeli to wszystko było komedją tylko? A on sam igraszką w rękach tej słodkiej, nieśmiałej istoty, o czulych, szarych oczach, która jednak zrozumiała, że pełen oporu przeciwko gwałtowności, był bezbranny wobec pokory i słabości...

Wzruszał wtedy ramionami. Był trzeźwym człowiekiem, przecie, i wiedział, że Kocia kochała go szczerze.

— Jestem nieszczęśliwa — skarżyła się Konstancja — rozgniewałam cie-

bie. Pozwoliłam sobie przyjąć zaproszenie w nadziei, że się zgodzisz i nie rozniewasz się spowodo podobnej bałagatki. A ty gniewasz się na mnie! Boże! Jakże jestem nieszczęśliwa!

Pokorna i złamana, zalewała się łzami, Filip, wstrząśnięty, czując się jak tyran, wykorzystujący uczucie, jakie miała dla niego ta lekka i nadwrażliwa kobieta, ukląkł przy fotelu, w którym skuliła się, wstrząsana, ka-niem.

Kocham cię, jedyna. Chodź, pójdziemy się ubrać. Chętnie pójdę z tobą. Dobrze zrobiłaś, przyjmując zaproszenie.

„Biedactwo, jak mogłem być tak twardy i niesprawiedliwy dla niej? — myślał, ubierając się w smoking. Kocha mnie tak bardzo”.

Ustąpił i odtąd ustępował — zawsze, jakkolwiek Konstancja nigdy nie używała innych sposobów, prócz łez, pokory i swej miłości dla meza.

Niekiedy zwątpienie wkładało się w duszę Filipa. A jeżeli to wszystko było komedją tylko? A on sam igraszką w rękach tej słodkiej, nieśmiałej istoty, o czulych, szarych oczach, która jednak zrozumiała, że pełen oporu przeciwko gwałtowności, był bezbranny wobec pokory i słabości...

Wzruszał wtedy ramionami. Był trzeźwym człowiekiem, przecie, i wiedział, że Kocia kochała go szczerze.

— Jestem nieszczęśliwa — skarżyła się Konstancja — rozgniewałam cie-

bie. Pozwoliłam sobie przyjąć zaproszenie w nadziei, że się zgodzisz i nie rozniewasz się spowodo podobnej bałagatki. A ty gniewasz się na mnie! Boże! Jakże jestem nieszczęśliwa!

Pokorna i złamana, zalewała się łzami, Filip, wstrząśnięty, czując się jak tyran, wykorzystujący uczucie, jakie miała dla niego ta lekka i nadwrażliwa kobieta, ukląkł przy fotelu, w którym skuliła się, wstrząsana, ka-niem.

Kocham cię, jedyna. Chodź, pójdziemy się ubrać. Chętnie pójdę z tobą. Dobrze zrobiłaś, przyjmując zaproszenie.

„Biedactwo, jak mogłem być tak twardy i niesprawiedliwy dla niej? — myślał, ubierając się w smoking. Kocha mnie tak bardzo”.

Ustąpił i odtąd ustępował — zawsze, jakkolwiek Konstancja nigdy nie używała innych sposobów, prócz łez, pokory i swej miłości dla meza.

Niekiedy zwątpienie wkładało się w duszę Filipa. A jeżeli to wszystko było komedją tylko? A on sam igraszką w rękach tej słodkiej, nieśmiałej istoty, o czulych, szarych oczach, która jednak zrozumiała, że pełen oporu przeciwko gwałtowności, był bezbranny wobec pokory i słabości...

Wzruszał wtedy ramionami. Był trzeźwym człowiekiem, przecie, i wiedział, że Kocia kochała go szczerze.

— Jestem nieszczęśliwa — skarżyła się Konstancja — rozgniewałam cie-

bie. Pozwoliłam sobie przyjąć zaproszenie w nadziei, że się zgodzisz i nie rozniewasz się spowodo podobnej bałagatki. A ty gniewasz się na mnie! Boże! Jakże jestem nieszczęśliwa!

Pokorna i złamana, zalewała się łzami, Filip, wstrząśnięty, czując się jak tyran, wykorzystujący uczucie, jakie miała dla niego ta lekka i nadwrażliwa kobieta, ukląkł przy fotelu, w którym skuliła się, wstrząsana, ka-niem.

Kocham cię, jedyna. Chodź, pójdziemy się ubrać. Chętnie pójdę z tobą. Dobrze zrobiłaś, przyjmując zaproszenie.

„Biedactwo, jak mogłem być tak twardy i niesprawiedliwy dla niej? — myślał, ubierając się w smoking. Kocha mnie tak bardzo”.

Ustąpił i odtąd ustępował — zawsze, jakkolwiek Konstancja nigdy nie używała innych sposobów, prócz łez, pokory i swej miłości dla meza.

Niekiedy zwątpienie wkładało się w duszę Filipa. A jeżeli to wszystko było komedją tylko? A on sam igraszką w rękach tej słodkiej, nieśmiałej istoty, o czulych, szarych oczach, która jednak zrozumiała, że pełen oporu przeciwko gwałtowności, był bezbranny wobec pokory i słabości...

Wzruszał wtedy ramionami. Był trzeźwym człowiekiem, przecie, i wiedział, że Kocia kochała go szczerze.

— Jestem nieszczęśliwa — skarżyła się Konstancja — rozgniewałam cie-

bie. Pozwoliłam sobie przyjąć zaproszenie w nadziei, że się zgodzisz i nie rozniewasz się spowodo podobnej bałagatki. A ty gniewasz się na mnie! Boże! Jakże jestem nieszczęśliwa!

Pokorna i złamana, zalewała się łzami, Filip, wstrząśnięty, czując się jak tyran, wykorzystujący uczucie, jakie miała dla niego ta lekka i nadwrażliwa kobieta, ukląkł przy fotelu, w którym skuliła się, wstrząsana, ka-niem.

Kocham cię, jedyna. Chodź, pójdziemy się ubrać. Chętnie pójdę z tobą. Dobrze zrobiłaś, przyjmując zaproszenie.

„Biedactwo, jak mogłem być tak twardy i niesprawiedliwy dla niej? — myślał, ubierając się w smoking. Kocha mnie tak bardzo”.

Ustąpił i odtąd ustępował — zawsze, jakkolwiek Konstancja nigdy nie używała innych sposobów, prócz łez, pokory i swej miłości dla meza.

Niekiedy zwątpienie wkładało się w duszę Filipa. A jeżeli to wszystko było komedją tylko? A on sam igraszką w rękach tej słodkiej, nieśmiałej istoty, o czulych, szarych oczach, która jednak zrozumiała, że pełen oporu przeciwko gwałtowności, był bezbranny wobec pokory i słabości...

Wzruszał wtedy ramionami. Był trzeźwym człowiekiem, przecie, i wiedział, że Kocia kochała go szczerze.

— Jestem nieszczęśliwa — skarżyła się Konstancja — rozgniewałam cie-

bie. Pozwoliłam sobie przyjąć zaproszenie w nadziei, że się zgodzisz i nie rozniewasz się spowodo podobnej bałagatki. A ty gniewasz się na mnie! Boże! Jakże jestem nieszczęśliwa!

Pokorna i złamana, zalewała się łzami, Filip, wstrząśnię

Skok czarnej pantery.

Straszne przeżycia kinooperatora.

W słowach pełnych emfazy opisywano wielokrotnie niebezpieczne przygody i bohaterskie wyczyny operatorów filmów dźwiękowych. Lecz, to, co przeżył Jack Dunn, podczas wielkiej wyprawy do Azji i na Wyspy Malajskie, wstrząsa bardziej, niż wszystkie dotychczasowe opisy, razem wzięte.

W dniu 25 maja 1933 roku na niewielki statek, stojący w porcie San Francisco załadowano najniebezpieczniejsze przedmioty codziennego użytku, sprzęt myśliwski (łącznie z bronią obronną z dwoma karabinami maszynowymi na czele) oraz przenośną aparaturę filmowo-dźwiękową. To ekspedycja pod wodzą reżysera Clyde E. Elliota wyruszyła w pogoni za nową wielką przygodą na dalekich ładach, którą to przygodę zamierzała przetrwać na taśmie dźwiękową.

I gdy po 7 miesiącach ten sam statek wrócił do swego macierzystego portu, oczekujący w porcie na odważnych podróżników, koledzy z wytwórni prosto nie poznali jednego ze swych długoletnich kolegów i przyjaciół, biorącego udział w tej ekspedycji, operatora Jacka Duna.

W ciągu tych kilku miesięcy niedawno jeszcze piękna krusza czupryna Jacka stała się zupełnie biała. Młody człowiek osiadał kompletnie po przeżyciu

kilku okropnych momentów, które prawdopodobnie przeżył do historii dźwiękowego filmu. Ale posłuchajmy, co w liście do swojej matki pisze sam Jack o jednym z tych „kilku momentów”:

„Właśnie byłem w trakcie chwytania na taśmie dźwiękową przebiegu walki na śmierć i życie między wyjątkowo pięknym okazem czarnej pantery, a „tygrysem”, bohaterem naszego filmu, gdy nagle, najzupełniej niespodziewanie, pantera zwróciła się z dalszej walki i błyskawicznie rzuciła się na mnie.

Bestja skoczyła mi na głowę wpila się w moje ciało zębami i pazurami. Poczuliśmy kilka szybko po sobie następujących silnych uderzeń w plecy. W tym momencie zdałem sobie

Czy prezydent Roosevelt MA CZARNE NOGI?

Znakomity satyryk amerykański, wydawca „American Mercury”, H. L. Menken, ogłasza raz po raz w tygodniku swoim co najciekawsze i najbardziej charakterystyczne wycinki z prasy codziennej. Wycinki te dowodzą, jak mało sobie cenią wydawcy przypuszczalny rozsadek czytelników, którzy

podają „strawę duchową” w stylu i tonie Barnuma.

Czytamy w „Indianapolis Star”: „Jedną z miłych właściwości prezydenta są jego wspaniałe, proste nogi. Najlepiej nawet skrzywienie nie szpeci jego odnóży, ani grube kolana, ani płatuszki ani żyłki. Budowa prezydenta przypomina młode drzewo

i jak ono jest smukły i piękny. Nogi prezydenta prezentują się najpiękniej w ulubionym przebraniu czarnym kolorze”.

Normalny czytelnik europejski zastanawia się: „Czyżby prezydent U. S. A. nie mył sobie nóg? Czy też nosi czarne kamasze? A może też jest on metyselem i ma w sobie przymieszkę krwi murzyńskiej? A jeśli ani jedno, ani drugie, to może cały ten passus

jasno sprawę, że jest już po mnie. Jeszcze jedna myśl o Tobie, Kochana matczko, i zatopiłem się w jakąś czarną otchłań niepamięci.

Oprzytomniałem dopiero po kilku godzinach w naszym polowym szpitalu. Wierzyć mi się poprostu nie chce, że żyję. Doktor odwiedza mnie 3 razy dziennie i obiecuje, że za kilka tygodni będę już na nogach. Nasza przemiła Marion Burns, artystka naszej wytwórni, nie odstępowała ani na krok od mego łóżka. Martwi mnie nie to, że przybyło mi nowe pasmo siwych włosów nie to, że list ten piszę lewą ręką (prawa jest zupełnie bezwładna i kto wie, czy będę nią jeszcze sprawnie władał). Najbardziej martwi mnie śmierć czarnej pantery, którą, aby mnie ratować nasz reżyser Clyde Elliot zmuszony był zastrzelić ze swego sztucera.

Samolot na gumowych kołach.

Borys Łukoj zbudował nowy samolot, który zamiast kół ma dwie gumowe kule, napędzone powietrzem, co umożliwia lądowanie zarówno na lądzie jak i na wodzie.

Ponura tajemnica gór. Sześć ofiar wampira.

Niesamowite opowiadanie uratowanej dziewczyny.

Pomiędzy zatoką Taranto i morzem tyreńskim zamieszkuje zabobonny lud. Stuletnie legendy przechodzą z ust do ust: szeptem opowiadają sobie ludzie o straszliwych krwiożerczych potworach — i żaden mężczyzna, kobieta lub dziecko w Kalabrii nie odważy się nocną porą

podejść blisko ku górą. Raz na sto lat potwór taki budzi się i idzie w świat, sycać się krwią ludzką, by następnie, zaspokoiwszy swą żądzę, zapaść znów w głąsy górskiej na lat sto. Przed siedmiu dziesiątkami lat wampir pojawił się był po raz ostatni.

Wioska San Damiano jest spokojnym siołem, to też tamtejsi „carabinieri” pedzą beztrudnie życie i „służbowo” mają mało do czynienia. O San Damiano w gazetach nigdy nie bywało wzmianki, — aż nagle zdarzyło się coś, co w całym świecie

wywołało niebywałą sensację:

Na kilka dni przed Bożym Narodzeniem wioślanie znaleźli w bliskim sąsiedztwie wsi — trupa kobiety. Okazało się, że była to najpiękniejsza dziewczyna sioła, Laura Cezarini. Jej rana, jaka widniała na zwołach, znajdowała się na karku. Zdawałoby się, że jakieś dzikie zwierzę zagryzła denatkę na śmierć. Wszczęto natychmiast dochodzenia, które jednak pozostawały bez wyniku, gdy w tem nowa straszna wieść zaalarmowała mieszkańców: zaginęła bez śladu hrabianka Maria Ruzzi, córka właściciela majątku, położonego w niedalekim sąsiedztwie. Hrabianka Maria, wyszedłszy na wieczorną przechadzkę, nie powróciła więcej do domu. Po upływie doby, znalazła jej martwe ciało leżące w przydrożnych zaroślach; zamordowaną została w tych samych okolicznościach, jak Laura Cezarini.

Zabójstwa te wywołały wśród miejscowych wioślan

nieopisaną panikę.

Nikt już nie wątpił, że straszliwy wampir przebudził się znów ze snu i pożądał swych ofiar. Zakotłowało się w całej okolicy; postawiono na nogi żandarmerię i rozesłano najlepszych detektywów, celem wytopienia zbrodniarza; bito w dzwony i modlono się w kościołach błagając o ratunek i odwrócenie strasznego nieszczęścia. Na wszystkich drogach roztawiono straż i zastawiano wszelkie możliwe środki bezpieczeństwa. Pomimo to jednak zdarzyły się trzy dalsze morderstwa, których ofiarami padli: ośmioletni chłopiec, szesnastoletnia dziewczyna i pewna młoda matka, zaś w przeddzień wigilii Bożego Narodzenia jeden z „carabinieri” natknął się w lesie pod miejscowością Tarnaglia

na zwłoki szóstej ofiary nieuchwytnego zbrodniarza, młodej studentki jednego z włoskich uniwersytetów, przybyłej w tamte strony dla przeprowadzenia studiów archeologicznych. — Okres świąteczny przeszedł spokojnie, lecz wkrótce potem zbrodniczo nowe odkrycia: znaleziono martwe kury, gęsi, kaczki i psy, z przegrzyzionym karkiem. Wobec tych faktów, le-

PODSŁUCHANE.

JEST WYJŚCIE.

Głębok zapadł na ślepią kieszkę. Więc leci do szpitala.

— Musi być operacja i to jaknajszybciej — mówi doktor.

— O, panie doktorze, wolę umrzeć niż dać się operować.

— Ależ to przecież da się jedno z drugiem pogodzić — odparł lekarz.

DOBRE I TO.

— Karolku, kto ma u was w domu klucz od bramy?

— Mamusia.

— A klucz od kasy?

— Także mamusia!

— To tatuś nie ma żadnego klucza?

— Owszem, ma. Kluczyk od zegara.

„Król Portugalji”.

Najstarszy hotel w Berlinie.

Najstarszy hotel i pod względem historycznym może jeden z najciekawszych wogóle w Berlinie znajduje się przy Burgstr. 16. Historia tego hotelu przedstawia się następująco:

W roku 1669 elektor Fryderyk II, późniejszy

król Fryderyk I. Pruski, podarował wdowie kamerdynera swego nieruchomość wraz z znajdującym się na niej domem przy Burgstr. 16. Właścicielka domu oprócz 2.000 talarów otrzymała koncesję wyszynku. Po roku powstał jeszcze dzisiaj na tem samym miejscu znajdujący się hotel pod nazwą

„Król z Portugalji”. Pierwsza nazwa hotelu była „Logis nad Sprewą”. Gdy jednak podczas panowania Fryderyka II poseł portugalski przez dłuższy czas zamieszkiwał w owym hotelu

zmieniono jego nazwę. — Hotel w owych czasach przedstawia jeden z centrów dawniejszego życia towarzyskiego Berlina. Zamieszkiwali w nim znani literaci i powieściopisarze jak Hoffmann, Hauff, Reuter i Lessing. Mnóstwo pamiątek i obrazy zmarłych już dawno artystów, jeszcze dzisiaj świadczą o historyczności tego najstarszego i „królewskiego” hotelu Berlina.

HERB RODOWY KSIĄŻĄT KIJOWSKICH — symbolem państwa ukraińskiego.

Na Rusi po raz pierwszy bity monetą w Kijowie za czasów Włodzimierza Świętego (980—1015) i jego dzieci Świa-

topelka i Jarosława Mądrego. Monety sporządzone ze złota i srebra z wizerunkiem księcia i napisem: „Włodzimierz na tronie i to jest jego złoto”. Na wszystkich monetach tej epoki widnieje specjalny znak — trójząb, umieszczony obok wizerunku panującego księcia, lub zajmujący

całą odwrotną stronę. Znakiem tym posługiwali się książęta kijowscy, jako swym herbem.

Trójząb ten stał się popularny w 1918 r.; obrany przez Ukrainę, jako go dło państwowe, figuruje na ukraińskich znaczkach pocztowych i banknotach.

Herb rodowy możnych władców ziem kijowskiej tylko przez nieporozumienie mógł się stać znakiem i godłem ukraińskiej narodowej republiki. Po ogłoszeniu tej republiki, zjawiała się nagle potrzeba wykonania herbu, co też zostało polecone artyście — malarzowi G. Narbutowi, który skopiował go ze znaków starych monet. Zrodzone w ogniu walk rewolucyjnych nowe państwo nie miało wprost czasu zająć się heraldyką.

Co jednak oznacza ten symbol? Znał badacz rosyjskich monet Chodorow dopatruje się podobieństwa ze świecznikiem, co nie jest wykluczone. Inni numizmatycy przypuszczają, że znak ten symbolizuje jaskółkę, zwiastunkę wiosny. Jeżeli patrzeć na niego z boku, to rzeczywiście ma się wrażenie szybującego ptaka.

Po śmierci Jarosława już nie bity więcej na Rusi monet wzmiankanych pojawiły się w obiegu polskie monety, lub sporządzone przez tatarów z imieniem chana (naprz. Tochtamysza) po — arabsku na frontowej stronie i z imieniem księcia po słowiańsku na odwrotnej stronie (Dmitry Doński i in.). W XV. w. znów zjawiają się monety czyste ruskie.

W epoce kijowskiej na Rusi miał ogromny wpływ Bizancjum, to też prawdopodobnie książęta kijowscy sporządzali z Carogrodu majstrów do Kijowa dla bicia monet. Przypuszczenie to ma swoje podłoże w dużym podobieństwie kijowskich monet do ówczesnych bizantyjskich.

Zanim wpływu kulturalnego ze strony Bizancjum, bratobójcze i domowe wojny, a następnie niewola tatarska — oto przyczyny, które spowodowały zatrzymanie działalności własnej mennicy.

Monety kijowskie zachowały się do naszych czasów, lecz w bardzo ograniczonej ilości, i stanowiąc unikat muzealny są nadzwyczaj cenne w kołach numizmatycznych.

J. K.

Bernard Shaw bez nauczyciela nauczył się grać na fortepianie.

Kim jest Bernard Shaw w dziedzinie literatury i teatru, wie każdy miłośnik sztuki współczesnej. Wiadomo jest powszechnie, że genialny pisarz interesuje się bardzo żywo problemami socjalno-politycznymi, które bardzo często leżą w osnowie jego dzieł. Ale bardzo niewiele osób wie u nas o tem, że Bernard Shaw z równą niemal intensywnością

interesował się zawsze muzyką, że gra świetnie na fortepianie, że utrzymuje bardzo żywy kontakt z wybitnymi muzykami w kraju i zagranicą i że zna doskonale współczesną muzykę.

W długim życiu znakomitego pisarza był okres, kiedy zajmował się muzyką niejako zawodowo. Był mianowicie recenzentem muzycznym wielkiego dziennika londyńskiego i odgrywał bardzo wybitną rolę w ruchu muzycznym swego kraju.

Ostatnio mistrz paradoksu wraca do swych pierwszych wzruszeń mu-

zycznych i ogłasza ciekawy artykuł o charakterze autobiograficznym.

Bernard Shaw opowiada jak sam, bez udziału nauczyciela, bez żadnych wskazówek

nauczył się grać na fortepianie.

Po usłyszeniu uwertury „Don Juana” postanowił zagrać tę muzykę na fortepianie, kupił diagramę klawiatury, pod ręczniki i, rzeczywiście, kolosalnym wysiłkiem dopiął swego: nauczył się odczytywać nuty i grać, co mu dało w życiu chwilę bardzo głębokich wzruszeń.

Przez lata swej pracy artystycznej niejednokrotnie zatrzymywał się Shaw na kwestjach muzycznych i niejedną sprawę głęboko

przemyślał i przetrwał.

To też w swym ostatnim artykule porusza on szereg najistotniejszych zagadnień i oświeca je z właściwą mu jasnością sądu i odwagą.

Nowe rekordy pływackie.

Amerikanin George Kojac pobił rekord Japończyka Kijokawy na 400 metrów o 6 sekund przebywając tę przestrzeń w 5 m. 28 sekundach. Na 500 jardów poprawa rekordu wyniosła 34 sekundy (6 m. 14 sek.).

